

Van de voorzitter

Toen ik pas in het vak zat, werkte ik aan de inrichting van een winkel in een nieuw gebouwd winkelcentrum. Ongeveer een week voor de opening van het centrum brandde in een andere plaats een winkelcentrum tot de grond toe af. Toen ik de volgende morgen op kantoor kwam zei mijn baas: "Ga er maar heen, de brandweer zal zo wel komen inspecteren". En inderdaad, 's middags kwam de brandweer, en bekeek de zaak opnieuw van boven tot onder. En hoewel ze al eerder geweest waren, en alle vergunningen in orde waren, was er toch veel wat ineens anders moest of aanleiding gaf tot discussie. Verhoogde waakzaamheid na een ramp, die les is me nog lang bijgebleven. Ook nu is het onderwerp weer actueel, na de rampen in Enschede en Volendam. Veiligheid is natuurlijk een groot goed, en niemand wil het op zijn geweten hebben daar mee te sjoemelen. Maar toch doet zich nu iets merkwaardigs voor. Enkele maanden na de ramp wordt de eigenaar van de kroeg alweer opnieuw betrap op illegale bouwactiviteiten (hij was een noodtrap aan het maken, naar eigen zeggen), terwijl de verantwoordelijke bestuurders inmiddels moesten opstappen. Iedereen, de overheid zelf voorop, roept om betere controle op naleving van de regels. Maar als het mis gaat wordt niet de overtreders van de regels bestraft, maar de verantwoordelijke bestuurder. Die had immers beter moeten toezien op de naleving van die regels. Dit is in mijn ogen een merkwaardige omkering van belangen. Alsof wij met het verkrijgen van een vergunning, plotseling niet meer zelf verantwoordelijk zijn maar de verstrekker van de vergunning aansprakelijk stellen. In ons vak zijn we vaak geneigd de grenzen van de wet te verkennen. Een oplossing die nog net voldoet is immers vaak mooier, en meestal goedkoper, en dat is tenslotte in het belang van (de portemonnee van) onze opdrachtgever. Zuinigheid wordt nogal eens verward met efficiency, en eenvoud met doelmatigheid. Als we de vergunning krijgen, dan voldoet het toch? Ambtelijk Nederland, maar ook wij die ons aan de regels moeten houden (namens onze opdrachtgevers), zijn gewend de regelgeving naar de letter te volgen. Niet meer en niet minder. Het Bouwbesluit geeft toch prestatie-eisen? Als daaraan voldaan wordt, dan zitten we goed. Ik moet dan altijd denken aan die brandweerman die eens tegen me zei dat ook een zwangere vrouw met een huilend kind op de arm veilig moet kunnen vluchten, en dat het door mij getekende trapje daarom dus niet voldeed. En dat hij het liefst had dat de brandhaspels zo waren opgehangen dat de gebruikers er elke dag hun auto mee zouden wassen; dan wisten ze tenminste hoe ze werkten als ze ze eens echt nodig hadden. Zulke wijsheden staan in geen enkel Bouwbesluit, die leer je door ervaring en gezond verstand. Veel vaker zouden we die ervaring en dat gezond verstand moeten gebruiken om tot veilige oplossingen te komen, zonder roomser dan de paus te willen zijn. Als adviseurs hebben we de taak onze opdrachtgevers ook te wijzen op het belang van een veilig gebouw. En om daarbij niet alleen de minimale regels in acht te nemen, maar na te denken over de praktische uitwerking ervan. Om onze eigen verantwoordelijkheid te nemen, en de opdrachtgever te wijzen op de zijne. De verantwoordelijkheid aan de overheid overlaten is voor die overheid niet alleen een ondoenlijke taak, maar zal op den duur alleen maar tot rigider regelgeving leiden. En die ramp kunnen we voorkomen.

